

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/84284,Flauck-Albert.html>
2023-12-04, 07:52

Flauck Albert

FAUCK Albert (9 I 1842, Słupsk – 8 II 1919, Marcinkowice k. Nowego Sącza), inżynier górnik i wiertnik, organizator górnictwa naftowego w Galicji, konstruktor, wynalazca.

W młodości wyjechał do USA, gdzie ukończył studia inżynierskie i pracował w górnictwie rud metali i węgla kamiennego. W 1861 uczestniczył w wojnie secesyjnej 1861–65 jako ochotnik. Został ranny w bitwie pod Freemansford. Po wyleczeniu zwolniono go z wojska. Następnie zdał stosowny egzamin i rozpoczął pracę w Oddziale Topograficznym Ministerstwa Wojny. Był zatrudniony przy sporządzaniu map Sztabu Generalnego. Opracował *Idaho Territory and the Adjacent Territories*.

Od 1864 pracował w firmach wiertniczych w Pensylwanii i Wirginii. W 1867 rozpoczął współpracę z hamburskim przedsiębiorstwem, które dzierżawiło od 1863 kopalnię w Klęczanach. F. nadzorował wykonywanie otworów wiertniczych. Wprowadził metodę wiercenia udarowego na linie (metoda pensylwańska) z napędem parowym (1872). Wiercenia wykonywano do głębokości ok. 250 m przy użyciu nowej głowicy wiertniczej. Przeprowadzono także szereg wierceń w Bóbrce i Ropience. F. był właścicielem i współwłaścicielem kilku kopalń ropy naftowej, a zwłaszcza bardzo wydajnych w Gródku k. Klęczan (5 otworów i 2 szyby kopane). W 1878 wraz z F. Brunickim i E. Zielińskim rozpoczął nowe wiercenia i w 1879 zorganizował spółkę wiertniczą, od 1890 noszącą nazwę Fauck i Spółka oraz zatrudniającą ponad 20 osób, a w 1895 przemianowaną na: Albert Fauck.

F. był konstruktorem nowych narzędzi wiertniczych. Stworzył tzw. rozszerzacze Faucka, które były używane podczas wierceń naftowych w Galicji. Ponieważ wiercenia linowe w trudnych warunkach geologicznych Karpat fliszowych nie dawały zadowalających efektów, F. powrócił do wiercenia

udarowego, wprowadzając udoskonalone nożyce wolnospadowe Fabiana. Skonstruował połączenie żerdzi bezpieczeństwa do obracania w prawo i w lewo przy robotach ratunkowych, a konstrukcja ta była wykorzystywana np. przy wierceniach w Baku. W 1883 wprowadził odbijadło na korbie w urządzeniach do wiercenia udarowego wolnospadowego i zwiększył wysokość „zrzutu” świdra do 1 m. F. był pomysłodawcą wiercenia wolnospadowego z płuczką, a pierwsze próby przeprowadził już w 1877.

Zainspirowany pomysłem niemieckiego inżyniera wiertnika A. Raky'ego, związanym z wprowadzeniem szybkoudarowych wierceń płuczkowych, wynalazł urządzenia do wiercenia szybkoudarowego płuczkowego, które otrzymały nazwy Rapid oraz Express. W konstrukcjach tych zastosował małe wzniosy od 50 do 80 mm oraz 80 do 120 udarów świdra na minutę. Niewątpliwie nowatorskim pomysłem było wprowadzenie pobierania rdzeni przy wierceniu udarowym z wykorzystaniem odwrotnego obiegu płuczki wiertniczej. Po raz pierwszy ten sposób wiercenia został zastosowany w 1896 w parku przed dworem F. w Marcinkowicach, przy użyciu urządzenia Express. Metoda ta była szczególnie użyteczna przy poszukiwaniu złóż węgla kamiennego i ropy naftowej w miejscach, gdzie zależało na szybkim otrzymaniu rdzenia z przewierconych pokładów. W 1902-03 F. wykonywał głębokie wiercenia (4 otwory) na zlecenie cesarskich kolei państwowych w rejonie miejscowości Welser w górnej Austrii. W efekcie przeprowadzonych prac ujęto złożę gazu ziemnego, które po wyeksploatowaniu jest wykorzystywane do dnia dzisiejszego jako podziemny magazyn gazu.

W 1903-04 F. był członkiem rządowej komisji badającej stosunki w galicyjskim przemyśle naftowym. Ogłosił drukiem kilka prac z zakresu techniki wiertniczej: *Anleitung zum Gebrauche des Erdbohrers* (Leipzig 1877), *Fortschritte in der Erdbohr technik* (Leipzig 1885), *Neuerungen in der Erdbohrtechnik* (Leipzig 1889). Napisał także około 50 artykułów opublikowanych w czasopiśmie naukowych. F. był jednym z pomysłodawców międzynarodowych zjazdów inżynierów wiertniczych. W 1887 przewodniczył obradom zjazdu, który odbył się w Krakowie. Na spotkaniu Stow.

Inżynierów i Techników Wiertniczych w Hanowerze doceniono jego udział w doskonaleniu technik wiertniczych i wyróżniono go nominacją na członka honorowego stowarzyszenia. Wraz z prof. R. Zołozieckim reprezentował Galicję na I Międzynarodowym Kongresie Naftowym w Paryżu w 1900.

W 1890 kupił posiadłość dworską w Marcinkowicach, gdzie mieszkał do końca życia.

SBTP (B. Olejarz).

J.J. Cząstka: *Kopalnia ropy naftowej w Bóbrce, najstarsza na ziemiach polskich*, „Zeszyty Naukowe AGH” Seria Wiertnictwo, Nafta, Gaz 1989, z. 5; R. Wolwowicz: *Historia polskiego przemysłu naftowego*, Brzozów 1994; Archiwum Fundacji Muzeum Przemysłu Naftowego i Gazowniczego im. I. Łukasiewicza w Bóbrce.

Andrzej J. Wójcik

[Poprzedni](#)
[Następny](#)